

## สรุปข่าวการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๘

### ๑. เรื่อง แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๗๐ และระยะ ๕ ปีต่อไป

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) เสนอ ดังนี้

๑. เห็นชอบแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๗๐ และระยะ ๕ ปีต่อไป (แผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ฉบับที่ ๒)

๒. มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำโครงการ/กิจกรรมเพื่อดำเนินการตามแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ฉบับที่ ๒

๓. ให้ ทส. ได้รับการยกเว้นการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ เรื่องแนวทางการเสนอแผนเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ เรื่องการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ เรื่องแนวทางการจัดทำแผนระดับที่ ๓ ที่เป็นแผนปฏิบัติการด้าน ... เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี และวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๔ เรื่องคู่มือแนวทางการจัดทำแผนระดับที่ ๓ ในส่วนของแผนปฏิบัติการด้าน ... ต่อคณะรัฐมนตรี

#### สาระสำคัญของเรื่อง

ทส. รายงานว่า

๑. ทส. โดยกรมควบคุมมลพิษและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองฯ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗ หลังจากสิ้นสุดระยะเวลาดำเนินการตามแผน จึงได้ดำเนินการถอดบทเรียนเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองอย่างต่อเนื่อง โดยการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคส่วนต่าง ๆ ใน ๔ พื้นที่หลัก ได้แก่ ภาคเหนือตอนล่าง ภาคเหนือตอนบน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง เพื่อรวบรวมความคิดเห็นเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองฉบับที่ ๒ รวมทั้งได้จัดการประชุมรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์กรมควบคุมมลพิษ (ทส.) เพื่อนำมาเป็นข้อมูลสนับสนุนการจัดทำ (ร่าง) แผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ฉบับที่ ๒

๒. ในคราวประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบ (ร่าง) แผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ฉบับที่ ๒ และมอบหมายให้ ทส. นำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๓. แผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ฉบับที่ ๒ ให้ความสำคัญกับการป้องกันและควบคุมมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิด โดยใช้เครื่องมือและกลไกต่าง ๆ เช่น เทคโนโลยี กฎหมาย มาตรฐาน มาตรการจูงใจ มาตรการทางเศรษฐศาสตร์และการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมทั้งพื้นที่เมือง พื้นที่ป่า พื้นที่เกษตรกรรม และการจัดการมลพิษข้ามแดน โดยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

| หัวข้อ         | รายละเอียด                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| (๑) วิสัยทัศน์ | คุณภาพอากาศดี ด้วยการร่วมมือของทุกภาคส่วน                                                                                                                                                                                                                                     |
| (๒) เป้าหมาย   | ๑) ค่าเฉลี่ยฝุ่นละออง PM <sub>๒.๕</sub> ๒๔ ชั่วโมง อยู่ในระดับที่ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ<br>๒) พื้นที่เผาไหม้ (Burnt scar) ลดลง ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยย้อนหลัง ๕ ปี                                                                                      |
| (๓) กรอบแนวคิด | การบริหารจัดการคุณภาพอากาศมีประสิทธิภาพ สามารถปกป้องสุขภาพของประชาชนและรักษาคุณภาพอากาศของประเทศ โดยจะมุ่งเน้นการป้องกันและควบคุมการระบายมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ ทั้งในพื้นที่เมือง พื้นที่ป่า พื้นที่เกษตร และหมอกควันข้ามแดนโดยการบูรณาการของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง |

#### ๓.๑ สถานการณ์และสาเหตุของปัญหาฝุ่นละออง PM<sub>๒.๕</sub>

๓.๑.๑ พื้นที่ทั่วประเทศไทย มีค่าเฉลี่ยรายปีฝุ่นละออง PM<sub>๒.๕</sub> ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๗ อยู่ในช่วง ๒๐ - ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และค่าเฉลี่ยฝุ่นละออง PM<sub>๒.๕</sub> ในเวลา ๒๔ ชั่วโมง อยู่ในช่วง ๑๓๓.๓ - ๕๘๕.๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเกินค่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ตามประกาศคณะกรรมการ

สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศทั่วไป ซึ่งบัญญัติไว้ว่า มาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในเวลา ๑ ปี จะต้องไม่เกิน ๑๕ ไมโครกรัม ต่อลูกบาศก์เมตรและในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

๓.๑.๒ สาเหตุของปัญหาฝุ่นละอองมาจากแหล่งกำเนิด ดังนี้

๑) ในพื้นที่เมืองมาจากการเผาไหม้ของเชื้อเพลิงในยานพาหนะในพื้นที่ที่มีการจราจรหนาแน่น การสะสมของฝุ่นละอองในบริเวณตึกสูงเนื่องจากมีการระบายอากาศที่ต่ำ

๒) ในพื้นที่ป่าเกิดจากการเผาในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศโดยเฉพาะบริเวณภาคเหนือตอนบนที่มักเกิดเหตุการณ์ไฟป่าเนื่องจากประชาชนเผาป่าเพื่อการหาของป่า ล่าสัตว์ และขยายพื้นที่ทำกิน ฯลฯ

๓) ในพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งเกี่ยวข้องกับการเพาะปลูก เช่น บริเวณภาคกลางที่สามารถเพาะปลูกข้าวได้หลายครั้งต่อปีทำให้เกษตรกรต้องเตรียมพื้นที่ให้พร้อมสำหรับการปลูกข้าวรอบใหม่ โดยเร็ว การเผาจึงเป็นวิธีที่ใช้เวลาน้อยและไม่ต้องลงทุน

๔) หมอกควันข้ามแดนจากประเทศเพื่อนบ้านประเทศไทยได้รับผลกระทบโดยตรง เนื่องจากลมฤดูแล้งพัดพาหมอกควันและฝุ่นละอองข้ามแดน

๓.๒ มาตรการและแนวทางการดำเนินงานแยกตามแหล่งกำเนิดหลักที่ก่อให้เกิดฝุ่นละออง ด้วยการพัฒนาเครื่องมือ กลไก เทคโนโลยี กฎหมาย กฎระเบียบมาตรการจูงใจ มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ การให้สิทธิประโยชน์กับภาคเอกชน ตลอดจนการบังคับใช้กฎหมาย ประกอบด้วย ๕ มาตรการ ดังนี้

๓.๒.๑ มาตรการในพื้นที่เมือง ประกอบด้วย ๓ ภาคส่วน เช่น

| ตัวอย่างมาตรการ [ทั้งหมดดำเนินการมาตรการในระยะแรก (พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๗๐) และระยะ ๕ ปีต่อไป]                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | ตัวอย่างหน่วยงานรับผิดชอบ                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|
| <b>ภาคคมนาคม</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                         |
| (๑) เร่งรัดการจัดการโดยสารมลพิษต่ำหรือรถโดยสารไฟฟ้ามาทดแทนรถโดยสารที่ใช้เครื่องยนต์สันดาปให้เป็นไปตามเป้าหมายและครอบคลุมพื้นที่ให้บริการในเขตเมืองโดยเร็ว                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | กระทรวงคมนาคม (คค.) ทส. กรุงเทพมหานคร (กทม.)            |
| (๒) กำหนดให้มีพื้นที่ ควบคุมพิเศษ (Low Emission Zone) เพื่อลดความหนาแน่นของการจราจรและลดการสะสมของมลพิษทางอากาศในพื้นที่ อาจพิจารณาการจัดเก็บค่าธรรมเนียมให้มีความแตกต่างตามขนาดและประเภทของยานพาหนะตามความเหมาะสม โดยมีการพัฒนาระบบการเชื่อมโยงและเชื่อมต่อระหว่างขนส่งมวลชนหลักและขนส่งมวลชนรอง (Feeder System) ที่เพียงพอ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | กทม. จังหวัด<br>องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)<br>คค. |
| (๓) บังคับใช้มาตรการและกฎหมายควบคุมควันดำอย่างเข้มงวด ดังนี้<br>๑) รถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์และกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกจะต้องเข้ารับการตรวจสภาพรถตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดหากตรวจสภาพรถไม่ผ่านมีค่าควันดำเกินเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดจะไม่สามารถต่อภาษีประจำปี ไม่ได้รับเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีประจำปีและไม่สามารถนำรถมาใช้งานบนถนนได้<br>๒) รถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกที่ปล่อยควันดำเกินเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด และถูกคำสั่งนายทะเบียน “ห้ามใช้” ณด่านตรวจวัดควันดำริมถนนจะไม่สามารถดำเนินการทางทะเบียนได้จนกว่าเจ้าของรถ หรือผู้ประกอบการจะดำเนินการเสียค่าปรับและแก้ไขปรับปรุงรถให้ผ่านการตรวจสภาพ ปล่อยค่าควันดำไม่เกินเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อลบเครื่องหมาย “ห้ามใช้” | คค. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ตร.) ทส. กทม.                |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|
| <p>๓) หน่วยงานที่มีอำนาจบังคับใช้กฎหมาย หากตรวจพบยานพาหนะที่ปล่อยควันดำเกินมาตรฐาน เจ้าของรถจะต้องแก้ไขปรับปรุงยานพาหนะมิให้ก่อให้เกิดมลพิษเกินมาตรฐาน และหากล่วงพ้นระยะเวลาที่กำหนด ให้สั่งระงับการใช้รถจนกว่าจะมีการปรับปรุงแก้ไขให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน</p> <p>๔) ยานพาหนะที่ปล่อยควันดำเกินมาตรฐานและไม่ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข จะระงับการออกเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีประจำปี จนกว่าจะมีการแก้ไขปรับปรุงเครื่องยนต์ให้ปล่อยควันดำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด</p> |                         |
| <b>ภาคอุตสาหกรรม</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                         |
| (๑) นำข้อมูลจากระบบการรายงานการระบายมลพิษอากาศผ่านระบบ Online ของโรงงานอุตสาหกรรมมาใช้ในการบริหารจัดการปัญหามลพิษอากาศ และเผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | กระทรวงอุตสาหกรรม (อก.) |
| (๒) กำหนดการบริหารจัดการการผลิตของโรงงานอุตสาหกรรมที่มีการระบายมลพิษทางอากาศสูง (เช่น โรงไฟฟ้าถ่านหิน โรงไฟฟ้าชีวมวล โรงงานผลิตน้ำตาลทราย เป็นต้น) ในพื้นที่ที่ประสบปัญหาฝุ่นละออง ในช่วงวิกฤต อาทิ การเลื่อนเวลาการผลิตการลดกำลังการผลิต หรือลดจำนวนชั่วโมงการเดินระบบ หรือหยุดการผลิตชั่วคราวเพื่อลดปัญหาในช่วงวิกฤติฝุ่น                                                                                                                                       | อก.                     |
| <b>ภาคเมือง</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                         |
| (๑) ส่งเสริมสนับสนุนให้นำพลังงานแสงอาทิตย์หรือพลังงานสะอาดมาใช้กับอาคารและสิ่งปลูกสร้าง                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | กระทรวงพลังงาน (พณ.)    |
| (๒) ควบคุมฝุ่นละอองจากการก่อสร้างประเภทต่าง ๆ เช่น การก่อสร้างอาคาร การก่อสร้างถนนและทางพิเศษ และการก่อสร้างรถไฟฟ้า                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | กทม. จังหวัด อบท. คค.   |

๓.๒.๒ มาตรการในพื้นที่ป่า มุ่งเน้นการบริหารจัดการปัญหาการเผาในพื้นที่ไฟไหม้ซ้ำซากทั้งพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าชุมชน โดยจัดให้มีระบบเฝ้าระวังป้องกันการเกิดไฟ การจัดทำแนวกันไฟการบริหารจัดการเชื้อเพลิง กำหนดกฎ ระเบียบ กติกา การใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่า และสร้างความร่วมมือในการป้องกันรักษาป่า เช่น

| <b>ตัวอย่างมาตรการ</b> [ทั้งหมดดำเนินการมาตรการในระยะแรก (พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๗๐) และระยะ ๕ ปีต่อไป]                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <b>ตัวอย่างหน่วยงานรับผิดชอบ</b> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|
| <p>(๑) จัดทำข้อมูลระบบสารสนเทศเพื่อบริหารจัดการปัญหาการเผาทั้งพื้นที่เสี่ยง ต่อการเกิดไฟ พื้นที่จำเป็นต่อการบริหารจัดการเชื้อเพลิง พื้นที่ที่จะจัดสรรสิทธิการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อมูลชุมชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ป่า พื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่ทำกิน พื้นที่เลี้ยงสัตว์พื้นที่เก็บหาของป่า สถิติข้อมูลพื้นที่ไฟไหม้ พื้นที่ไฟไหม้ซ้ำซาก สาเหตุการเกิดไฟไหม้ จำนวนจุดความร้อน ความพร้อมของจำนวนเจ้าหน้าที่ เครื่องมือ และอุปกรณ์</p> | <p>ทส. จังหวัด อบท.</p>          |
| <p>(๒) จัดทำแผนจัดการป่าอนุรักษ์ ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าชุมชนเพื่ออากาศสะอาด ด้วยการสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐ ชุมชน และภาคเอกชนในการรักษาพื้นที่ระบบนิเวศป่า</p>                                                                                                                                                                                                                                                                 | <p>ทส. กษ. จังหวัด อบท.</p>      |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|
| (๓) ประกาศปิดพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ห้ามมิให้ผู้ใดเข้าไปในพื้นที่ทุกกรณี (ยกเว้นเจ้าหน้าที่ผู้ที่ได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ ผู้ได้รับอนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขต ป่าสงวนแห่งชาติ และผู้ได้รับผ่อนผันให้อยู่อาศัยหรือทำกินในพื้นที่ป่า) ในช่วงเวลา ที่เหมาะสมของแต่ละพื้นที่ เพื่อแก้ปัญหาการลักลอบเผาในพื้นที่ป่า                                                         | ทส. จังหวัด                                                            |
| (๔) บริหารจัดการพื้นที่ป่าไฟไหม้ซ้ำซาก โดยจัดให้มีระบบเฝ้าระวัง ไฟป่าที่มีเทคโนโลยีเหมาะสมและทันสมัย และครอบคลุมพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า เพื่อใช้ในการเฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบไฟป่าและตรวจจับผู้ก่อให้เกิดไฟป่าอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงระบบตอบโต้สถานการณ์ที่มีประสิทธิภาพ มีการเตรียมความพร้อมด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ งบประมาณ รวมถึงกำลังพลสำหรับกับไฟในป่าอย่างเพียงพอ | กระทรวงกลาโหม<br>กระทรวงมหาดไทย ทส.<br>กองทัพบก กองทัพภาคที่ ๓<br>อปท. |
| (๕) ประกาศเชิญชวนและพิจารณาโครงการให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนในการป้องกันปัญหาไฟป่าตามมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อพัฒนาชุมชนและสังคมของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน                                                                                                                                                                                                        | ทส. สำนักงานคณะกรรมการ<br>ส่งเสริมการลงทุน (สกท.)                      |
| (๖) กรณีฝ่าฝืนโดยบุกรุก/เผาป่า ให้จับกุมดำเนินคดีตามกฎหมายตามบทลงโทษสูงสุดและเปิดเผยข้อมูลการกระทำความผิดและโทษที่ได้รับแก่สาธารณชน โดยไม่ขัดต่อกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชนเพื่อสร้างความตระหนักและป้องปรามการกระทำความผิด                                                                                                                                                         | ทส. ตร.                                                                |

๓.๒.๓ มาตรการในพื้นที่เกษตรกรรม มุ่งเน้นการบริหารจัดการปัญหาการเผาและแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศสำหรับพื้นที่เกษตรกรรมโดยต้องมีฐานข้อมูลในระดับพื้นที่ การป้องกันและแก้ไข ปัญหาตลอดห่วงโซ่ตั้งแต่การกำหนด พื้นที่ทำการเกษตรที่เหมาะสม การปรับโครงสร้างการผลิต การจัดการแปลงและการเก็บเกี่ยวโดยไม่มีการเผา การจัดการวัสดุทางการเกษตร การพัฒนามาตรฐาน และการส่งเสริมตลาดสินค้าเกษตรที่ปลอดจากการเผา เช่น

| ตัวอย่างมาตรการ [ทั้งหมดดำเนินการมาตรการในระยะแรก (พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๗๐) และระยะ ๕ ปีต่อไป]                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | ตัวอย่างหน่วยงานรับผิดชอบ |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|
| <p>(๑) จัดทำแผนและดำเนินการปรับโครงสร้างการผลิตพืชที่เสี่ยงต่อการเผาโดยครอบคลุมอย่างน้อยสำหรับการเพาะปลูกข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อย เพื่อให้มีการเพาะปลูกในพื้นที่ที่เหมาะสม มีระบบจัดการแปลงการเพาะปลูก และการเก็บเกี่ยวโดยไม่มีการเผา โดยมีแนวทางดำเนินการดังต่อไปนี้</p> <p>๑) กำหนดพื้นที่เหมาะสมสำหรับการเพาะปลูกพืชที่เสี่ยงต่อการเผา (Zoning) โดยใช้มาตรการเขตเกษตรเศรษฐกิจตามกฎหมายว่าด้วยเศรษฐกิจการเกษตร</p> <p>๒) จัดทำระบบและดำเนินการตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรที่ปลอดจากการเผา</p> <p>๓) จัดทำระบบตรวจสอบย้อนกลับผลผลิตทางการเกษตร (Traceability) สินค้าเกษตรแปรรูป และสินค้าอุตสาหกรรมเกษตร</p> <p>๔) ตลาดให้เช่า เช่าซื้อ หรือให้บริการเครื่องจักรกลการเกษตร เพื่อการจัดการแปลงการเก็บเกี่ยวการจัดการเศษวัสดุการเกษตร</p> <p>๕) จัดทำระบบการจัดการวัสดุการเกษตรที่ปลอดการเผา และการนำไปใช้ประโยชน์หรือสร้างเป็นรายได้ให้แก่เกษตรกร</p> | กษ. จังหวัด               |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|
| ๖) ส่งเสริมระบบตลาดสินค้าเกษตรที่ปลอดจากการเผา<br>๗) กำหนดแนวทาง รูปแบบการสนับสนุนของภาคเอกชน เพื่อ<br>การพัฒนาระบบการเกษตรที่ปลอดการเผา                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                   |
| (๒) ขึ้นทะเบียนรายชื่อเกษตรกรและจำนวนพื้นที่ที่มีความจำเป็นต้อง<br>ใช้ไฟ อาทิ พื้นที่เกษตรกรรมที่อยู่ในพื้นที่สูงในช่วงการปรับเปลี่ยน<br>โครงสร้างการผลิต พื้นที่ไร่นาเวียน พื้นที่ที่ต้องการกำจัดศัตรูพืช การ<br>จัดการวัสดุทางการเกษตรก่อนการเก็บเกี่ยวและหลังการเก็บเกี่ยว<br>โดยเฉพาะพื้นที่นาข้าว พื้นที่ปลูกข้าวโพด และพื้นที่ปลูกอ้อยเพื่อนำไป<br>วางแผนการบริหารจัดการไฟในพื้นที่เกษตรกรรมในแต่ละจังหวัด | กษ. จังหวัด                                                       |
| (๓) สร้างธุรกิจการจัดการเศษวัสดุการเกษตร โดยจัดให้มีระบบรวบรวม<br>ขนส่งและจำหน่ายที่มีประสิทธิภาพและมีการรับซื้อด้วยราคาที่<br>เหมาะสม ส่งเสริมธุรกิจตลาดให้เข้า เช่าซื้อ หรือภาครัฐจัดบริการ<br>เครื่องจักรกลทางการเกษตร และสนับสนุนให้ภาคเอกชนได้รับสิทธิ<br>และประโยชน์ตามมาตรการส่งเสริมการลงทุนของคณะกรรมการ<br>ส่งเสริมการลงทุน จากการลงทุนเพื่อกำจัดเศษวัสดุเหลือใช้ทาง<br>การเกษตรในโรงไฟฟ้าชีวมวล       | กษ. ทส. สกท.                                                      |
| (๔) จัดทำระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) การเผาใน<br>พื้นที่เกษตรและนำมาใช้ให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | กระทรวงการอุดมศึกษา<br>วิทยาศาสตร์ วิจัย<br>และนวัตกรรม (อว.) กษ. |
| (๕) สนับสนุนกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรแบบไม่เผาหรือที่ได้<br>มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural<br>Practices : GAP) เช่น สนับสนุนเครื่องจักรองค์ความรู้ในการจัดการ<br>พื้นที่เพาะปลูกช่องทางการตลาด                                                                                                                                                                                              | กษ. กระทรวงพาณิชย์ (พณ.)                                          |

๓.๒.๔ มาตรการภาคมลพิษข้ามแดน มุ่งเน้นการใช้มาตรการการประสานความ  
ร่วมมือความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การเจรจาต่างประเทศพิจารณาควบคุมการนำเข้าและส่งออก  
ผลิตภัณฑ์และสินค้า และกำหนดความรับผิดชอบของผู้ซึ่งก่อให้เกิดหรือร่วมก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศข้ามแดน  
เช่น

| ตัวอย่างมาตรการ [ทั้งหมดดำเนินการในระยะเวลาแรก (พ.ศ. ๒๕๖๘<br>- ๒๕๗๐)<br>และระยะ ๕ ปีต่อไป]                                                                                                                                                                  | ตัวอย่างหน่วยงานรับผิดชอบ                                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|
| (๑) จัดทำข้อมูลแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศภายนอกราชอาณาจักร<br>ที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนภายในราชอาณาจักร และข้อมูลอื่น<br>ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการบริหารจัดการคุณภาพอากาศภายใน<br>ราชอาณาจักร และนำไปสู่การบริหาร จัดการปัญหามลพิษทางอากาศ<br>ข้ามแดน | ทส. กษ. อก. อว. กท.<br>กองทัพบก กองทัพภาคที่ ๓                   |
| (๒) เสริมสร้างและยกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ ทั้งในกรอบ<br>ทวิภาคีอนุภูมิภาคอาเซียน และพหุภาคี เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาหมอก<br>ควันข้ามแดน                                                                                                                | กระทรวงการต่างประเทศ (กต.)<br>ทส. กท. กองทัพบก<br>กองทัพภาคที่ ๓ |
| (๓) จัดตั้งศูนย์ข้อมูล (Data Center) เพื่อเฝ้าระวังและติดตาม<br>สถานการณ์แจ้งเตือนผลกระทบจากไฟป่าและหมอกควันข้ามแดนและ<br>การกำหนดมาตรการ โดยการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับประเทศใน<br>อนุภูมิภาคแม่โขง                                                        | ทส. กต. กท.                                                      |
| (๔) จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมด้านการปฏิบัติการควบคุมและติดตามไฟป่า<br>เพื่อพัฒนาทักษะ ด้านการใช้เทคโนโลยี                                                                                                                                                         | ทส. กต. กท. กองทัพบก<br>กองทัพภาคที่ ๓                           |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| (๕) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคธุรกิจดำเนินการตรวจสอบห่วงโซ่อุปทานอย่างรอบด้าน ทั้งในและนอกราชอาณาจักร เพื่อสร้างหลักประกันว่าผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร สินค้าเกษตรแปรรูป สินค้าอุตสาหกรรมทางการเกษตร และสินค้าอื่นใดในห่วงโซ่อุปทานของตนเองปราศจากการก่อให้เกิดหรือร่วมก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศข้ามแดน | กษ. ทส. อก. พณ. |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|

๓.๒.๕ มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ เป็นมาตรการเสริมเพื่อให้การดำเนินการป้องกัน ลด ควบคุมและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ ซึ่งมีสาเหตุจากแหล่งกำเนิดภาคต่าง ๆ มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีการสื่อสารและระบบแจ้งเตือน คุณภาพอากาศที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ง่ายทันต่อสถานการณ์ เพื่อการเฝ้าระวังภาวะมลพิษทางอากาศและผลกระทบจากมลพิษทางอากาศต่อสุขภาพในช่วงวิกฤตรวมถึงการจัดให้มีระบบการปกป้องสุขภาพของประชาชน [ดำเนินมาตรการทั้งในระยะแรก (พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๗๐) และระยะ ๕ ปีต่อไป] เช่น

| ตัวอย่างมาตรการ [ทั้งหมดดำเนินมาตรการในระยะแรก (พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๗๐) และระยะ ๕ ปีต่อไป]                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | ตัวอย่างหน่วยงานรับผิดชอบ                                                                                                                                                                                                   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| (๑) พัฒนาศูนย์ข้อมูลกลางด้านการบริหารจัดการคุณภาพอากาศที่มีการเฝ้าระวัง ติดตามและรายงานข้อมูลคุณภาพอากาศแหล่งกำเนิดข้อมูลอัตราป่วยกลุ่มโรค ที่เกี่ยวข้องกับการสัมผัสฝุ่นละออง PM <sub>๒.๕</sub> และมาตรการการดำเนินงาน                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | ทส. อว. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดศ.) กระทรวงสาธารณสุข (สธ.)                                                                                                                                                    |
| (๒) บูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชนภาคสื่อมวลชนในการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์แจ้งเตือน สร้างการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ที่ถูกต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤต ด้วยการสื่อสาร ที่ทันต่อสถานการณ์แก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ผ่านการให้ข้อมูลจากผู้มีอำนาจให้ข่าวและให้บริการข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหรือหน่วยงาน โดยมีกระบวนการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นระบบ และเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องไปยังประชาชนอย่างครอบคลุม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและลดความตื่นตระหนกที่เกิดจากการรับรู้และความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง | ทส. มท. จังหวัด สธ. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ<br>กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย<br>สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ<br>กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร |
| (๓) เพิ่มบทบาทของเครือข่ายอาสาสมัครและจิตอาสาภาคประชาชน รวมถึงภาคเอกชน ในการช่วยประชาสัมพันธ์ เฝ้าระวัง แจ้งเตือนเหตุไฟไหม้ในพื้นที่ป่าและพื้นที่เกษตร ตลอดจนร่วมมือกับท้องถิ่นในการดับไฟป่าและไฟในพื้นที่เกษตรโดยมุ่งสร้างเครือข่ายจิตอาสาที่เข้มแข็งเพื่อสนับสนุนการจัดการปัญหาอย่างยั่งยืน                                                                                                                                                                                                                                                              | ทส. มท. กษ.                                                                                                                                                                                                                 |
| (๔) จัดเตรียมห้องปลอดฝุ่น อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลแก่ประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงยารักษาโรค ทีม/หน่วยปฏิบัติการดูแลประชาชนยกระดับการจัดบริการเวชกรรมสิ่งแวดล้อมคลินิกมลพิษ ให้คำแนะนำในการปฏิบัติตนให้สาธารณสุขได้ทราบอย่างต่อเนื่อง                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | สธ. มท. อว. กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) กทม.                                                                                                                                                                                    |
| (๕) พัฒนางานวิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการฝุ่นละออง PM <sub>๒.๕</sub> และป้องกันสุขภาพของประชาชน อาทิ<br>๑) การศึกษาตรวจวัดการปล่อยมลพิษอากาศแบบ Real-time<br>๒) การพัฒนารฐานข้อมูลการระบายมลพิษ (Emission Inventory) จากข้อมูลตรวจวัดจริง<br>๓) การทำฝนเทียมในพื้นที่ป่าที่เกิดไฟไหม้จากธรรมชาติ                                                                                                                                                                                                                                    | อว. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สธ.                                                                                                                                                              |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <p>๔) การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ในบริเวณชุมชนหรือพื้นที่ใหม่ซ้ำซาก</p> <p>๕) การพัฒนาฐานข้อมูลที่มีมาตรฐานร่วมกันในแต่ละประเทศ</p> <p>๖) การจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพอากาศที่เชื่อมโยงมิติทางด้านสุขภาพ (Air Quality Health Index : AQHI) สำหรับทั่วประเทศหรือเฉพาะเมืองใหญ่</p> <p>๗) ระบบการตรวจติดตามให้ครบวงจรสามารถระบุตัวผู้กระทำผิดได้ (PDCA)</p> <p>๘) การผลิตวัสดุอุปกรณ์สำหรับจัดทำห้องปลอดฝุ่น</p> <p>๙) งานวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับทัศนคติหรือแนวทางการปฏิบัติในเรื่องของ Work From Home</p> <p>๑๐) การพัฒนาระบบการเชื่อมโยงและเชื่อมต่อระหว่างขนส่งมวลชนหลักและขนส่งมวลชนรอง (Feeder System)</p> <p>๑๑) การจัดทำเกณฑ์การประกาศเขตภัยพิบัติด้านฝุ่นละออง</p> |  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

๓.๓ กลไกและแนวทางการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง คือ มติคณะรัฐมนตรี ซึ่งเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการดำเนินการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมด้วยการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำมาตรการและแนวทางการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองฉบับที่ ๒ ไปสู่การปฏิบัติ โดยใช้กลไก ๓ ระดับ ได้แก่

๑) กลไกระดับชาติ : คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ในการอำนวยการ มอบหมาย ควบคุม กำกับ และติดตามการดำเนินงานของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒) กลไกระดับกลุ่มจังหวัด/แบบข้ามเขต : วิธีการบริหารจัดการตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ เนื่องจากแต่ละพื้นที่มีลักษณะเฉพาะของสภาพปัญหาความเฉพาะของระบบนิเวศ หรือกลุ่มเฉพาะด้านวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งมีความเกี่ยวเนื่องข้ามพื้นที่หรือข้ามจังหวัด

๓) กลไกระดับพื้นที่ : ระบบศูนย์สั่งการแบบเบ็ดเสร็จ (Single Command) ภายใต้พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือคำสั่งนายกรัฐมนตรีเพื่อเชื่อมโยงนโยบายไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ อำนวยการสั่งการ และประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อให้สถานการณ์กลับเข้าสู่สภาวะปกติโดยเร็ว

## ๒. เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูง (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์)

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอแต่งตั้ง **นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข** ข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่ง อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ให้ดำรงตำแหน่ง ปลัดกระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อทดแทนผู้ดำรงตำแหน่งที่จะเกษียณอายุราชการ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๘

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งเป็นต้นไป